



**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát
Dukelská 23, 370 01 České Budějovice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-1123/24-C
Sp. zn. ČŠIC-S-207/24-C

Název	Základní škola a Mateřská škola Záhoří
Sídlo	Horní Záhoří 3, 398 18 Záhoří
E-mail	zs.zahori@volny.cz
IČO	75 000 989
Identifikátor	650 038 835
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martina Macháčová
Zřizovatel	Obec Záhoří
Místo inspekční činnosti	Záhoří 3, Záhoří Záhoří 71, Záhoří
Inspekční činnost na místě	5. 11. 2024 – 7. 11. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Záhoří (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. V devíti třídách 1. až 9. ročníku základní školy se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 144 žáků. Ve třech odděleních školní družiny bylo zapsáno 73 účastníků, ve školním klubu 22 účastníků.

Dvoutřídní mateřskou školu navštěvovalo 38 dětí, z toho 8 dětí v povinném roce předškolní docházky, 4 děti mladší tří let a 3 děti s odlišným mateřským jazykem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy byla jmenována na základě konkurzu, svou funkci vykonává druhým rokem. Posílila vedení základní školy o pozici druhého zástupce ředitele, vzhledem ke klesajícímu počtu žáků školy se však toto opatření nejeví jako účelné a hospodárné. Zástupkyně ředitelky pro 1. stupeň navíc nemá odbornou kvalifikaci pro výkon této funkce. Fungování základní školy je též ovlivněno nevhodným organizačním uspořádáním. Ředitelka školy vykonává současně činnost třídní učitelky ve třetí třídě a řídicím činnostem nevěnuje potřebnou pozornost. To se projevuje především v oblasti kontroly, která není vykonávána důsledně, nebyly včas identifikovány nedostatky v práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ve výuce či ve vedení povinné dokumentace. Některá zjištění nebyla ředitelkou školy objektivně posouzena, např. výrazně negativní výsledky dotazníkového šetření zjišťujícího spokojenost žáků a pedagogických pracovníků v základní škole nebyly vyhodnoceny jako závažné riziko pro činnost školy, ředitelka školy situaci dále neřešila.

Po nástupu ředitelky školy do funkce došlo v základní škole k výraznému zhoršení školního klimatu, což velmi negativně ovlivnilo celý vzdělávací proces. Problematická komunikace se zaměstnanci školy, žáky a zákonnými zástupci způsobila napjaté vztahy a nejasné předávání informací vyvolalo vzájemnou nedůvěru. Do oblasti kvality komunikace směřovaly podněty zákonných zástupců žáků, které byly ČŠI shledány důvodnými. Důsledkem konfliktů s ředitelkou školy byly následné odchody pedagogických pracovníků a nestabilita vyvolaná opakovanými personálními změnami negativně poznamenala především činnost školního poradenského pracoviště. Nespokojenost se situací ve škole zapříčinila také přestupy žáků na jiné školy, nejvíce ze třídy, kde jako třídní učitelka působí ředitelka školy. Vzhledem ke zhoršenému školnímu klimatu a ztrátě vzájemné důvěry se výrazně zkomplikovala oblast pedagogického vedení. Ředitelce školy se nedaří zapojovat pedagogické pracovníky do naplňování koncepce rozvoje školy, její hospitační činnost neměla potřebný dopad, neboť pedagogové zpětnou vazbu od neprofesionálně vystupující ředitelky nepřijímali, realizované další vzdělávání pedagogických pracovníků se do hospitovaných hodin nepromítalo v potřebné míře. Zhoršené vzájemné vztahy negativně ovlivnily též spolupráci mezi pedagogy, metodické orgány a podpora začínajících učitelů proto neplní v potřebné míře svou funkci a nežádoucí dopad je zřejmý i ve výuce.

Ačkoliv nesystematický přenos informací od ředitelky školy negativně ovlivňuje též činnost mateřské školy, situace je zde lepší. Zástupkyně pro předškolní vzdělávání vykonává řídicí činnosti v rámci svých kompetencí efektivně. V mateřské škole byly k termínu inspekce dvě třídy rozdělené podle věku dětí, ještě v loňském školním roce byly třídy tři. Systém pravidelných porad je nastaven funkčně, ke zjištěním z kontrolní činnosti včetně hospitační jsou zpravidla přijímána potřebná opatření ke zlepšení. Další vzdělávání není organizováno školou, je realizováno zejména sebevzděláváním a vzájemným neformálním sdílením mezi pedagogy, jeho dopad se pozitivně projevuje v hospitovaných hodinách.

Ve škole je účelně nastavena spolupráce se zákonnými zástupci žáků a dětí. Je vhodně zaměřena především na jejich aktivní spoluúčast při vzdělávání, potřebné informace získávají zákonní zástupci při osobních konzultacích, na třídních schůzkách či z webových stránek školy. Účastní se a spolupodílejí na pořádání různorodých akcí během školního roku. Vánoční vystoupení, vítání občanů, letní školní slavnost a řada dalších aktivit cíleně podporují rozvoj sociálních kompetencí žáků a dětí a posilují jejich sounáležitost s místem,

kde žijí. Osvědčená spolupráce s místními organizacemi a spolky účelně doplňuje výuku. K podpoře čtenářství významně přispívá dlouhodobá spolupráce s místní knihovnou, Noc s Andersenem a další aktivity. Přínosná je též činnost žákovského parlamentu, zapojení žáků při organizaci zápisu do 1. třídy, patronát 9. třídy nad 1. třídou účelně napomáhají předcházet nežádoucím projevům rizikového chování žáků.

Materiálně-technické zázemí školy umožňuje naplňování školních vzdělávacích programů, obě školní budovy však vykazují znaky dlouhodobého podfinancování, kvalita prostředí pro vzdělávání žáků a dětí je nízká. Modernizace probíhá zvolna, realizované dílčí změny (např. nový cvičební prostor, školní knihovna, jedno oddělení školní družiny, herní a pracovní koutky pro námětové hry dětí) mají pouze omezený dopad na celkovou estetickou úroveň školy. Učební pomůcky a knihy pro žáky jsou průběžně doplňované, děti v mateřské škole mají přiměřené množství hraček, knížek, výtvarných potřeb atp. Vybavení prostředky ICT v mateřské škole je omezené, chybí interaktivní tabule i další počítačové vybavení, nově pořízené tablety jsou ke vzdělávání dětí využívány spíše sporadicky. Vybavení základní školy digitálními technologiemi je na lepší úrovni, jejich využívání však také není dostatečné. Nové vedení zmodernizovalo webové stránky školy, ve škole a v obci byly zřízeny nové vývěsky prezentující aktivity školy a úspěchy žáků a dětí pro zákonné zástupce i veřejnost. Aktuální situace ve škole je však veřejností vnímána negativně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Většina hospitovaných hodin byla připravená, organizačně dobře zvládnutá a v souladu se školním vzdělávacím programem. Vyučující přistupovali k žákům vstřícně, žáci dodržovali nastavená pravidla a ochotně plnili zadané úkoly. Požadavky kladené na žáky byly srozumitelné, odpovídaly jejich schopnostem a dovednostem.

Ve sledovaných hodinách vyučující téměř nepracovali se vzdělávacími cíli, spíše se zaměřovali na probírané téma či plánované činnosti. Nevhodně převažovala frontální výuka s aktivitou především na straně vyučujících. Výklad byl zpravidla doplněn rozhovorem se třídou a dílčí samostatnou prací žáků. Chyběl dostatečný důraz na rozvoj funkčních gramotností, kritického myšlení, hledání a navrhování řešení problémů, vyjádření vlastního názoru a efektivní podporu autonomie žáků. V řadě hodin se žáci do rozhovoru s vyučujícím dostatečně nezapojovali, ani na 1. stupni se vyučujících neptali, chyběla zvědavost a zájem o učivo. Práce ve dvojicích a skupinová práce poskytující žákům prostor pro rozvoj vzájemné spolupráce a komunikace byla efektivně zařazena pouze v omezené míře. I v hodinách cizích jazyků bylo pro komunikaci žáků vytvářeno méně příležitostí. Řada hodin byla jednotvárná, vyučující nedokázali zareagovat na únavu žáků vhodnou změnou činnosti, na 1. stupni chyběly relaxační chvilky.

Učitelé ve výuce vhodně vycházeli ze znalostí žáků, které často upevňovali systematickým procvičováním. V hodinách se zpravidla nedařilo efektivně využívat zkušenosti žáků, propojovat probíraná témata s reálnými životními situacemi a účelně využívat mezipředmětové souvislosti. Náznost výuky byla většinou podpořena vhodnými učebními pomůckami, pracovními listy a prostředky ICT. S počítačovou technikou však pracovali především učitelé, prostor pro její využití žáky byl výrazně menší. Práce s textem se omezovala především na učebnice a pracovní sešity, jiné informační zdroje využity téměř nebyly. Výjimkou jsou příležitostně zařazované čtenářské dílny.

Vyučující nedokázali efektivně využívat nižšího počtu žáků ve třídách, diferenciaci podle možností žáků byla zaznamenána pouze v omezené míře. Individuální přístup se dařil v některých hodinách s asistentkami pedagoga. Efektivní práce s chybou a účelné

poskytování zpětné vazby bylo v potřebné míře zaznamenáno pouze v některých hodinách spíše na 1. stupni. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků podle předem známých kritérií nebylo ve výuce využíváno.

Vzdělávací nabídku školy přínosně obohacovaly aktivity a činnosti zájmového vzdělávání ve školní družině a školním klubu. Sledované zájmové vzdělávání bylo zaměřeno na pravidelnou zájmovou činnost, která je v rámci školní družiny zdarma. Žákům je na podporu čtenářství nabízen čtenářský kroužek, dále kroužky taneční, sportovní, myslivecký, hry na flétnu, tvoření a hraní deskových her. Účastníci měli dostatek prostoru také pro odpočinek, relaxaci, pobyt venku i sportovní vyžití. V průběhu zájmového vzdělávání byly rozvíjeny čtenářské, výtvarné a praktické dovednosti i nadání účastníků, kteří tak byli cíleně směřováni ke smysluplnému trávení volného času. Školní družina pravidelně navštěvuje obecní knihovnu, organizuje akce (drakiáda, Halloween) a soutěž „Talent“.

Mateřská škola realizuje vzdělávání v integrovaných blocích, které vychází z přirozeného prostředí a poskytuje dětem dostatečně širokou škálu různých aktivit. Uspořádání dne reagovalo na individuální možnosti dětí a na jejich potřeby. V průběhu vzdělávání byla funkčně využívána pravidla a posilovány vzájemné pozitivní vztahy. Vhodné vedení dětí a podpora vstřícné komunikace utvářely důvěru a pocit sounáležitosti. Pravidelně se střídající činnosti v denním režimu poskytovaly dětem potřebný rámec, ve kterém se snadno orientovaly. Při volné hře děti využily kvalitní nabídku hraček, her a konstruktivních stavebnic. Se zájmem rozvíjely námětové hry v herních koutcích. Nabídka činností většinou zohledňovala individuální rozdíly ve vývoji dětí, jejich možnosti a potřeby. Didakticky cílené aktivity byly realizovány frontálně se všemi dětmi, méně ve skupině či ve dvojicích. Poskytovaná pozitivní zpětná vazba oceňující projevy a pokroky jednotlivých dětí přispívala k přátelské atmosféře. Pobyt venku a aktivní přístup k pozorování přírody podporovaly dětskou zvědavost, pozorovací schopnosti a pozitivní vztah k přírodě.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň individuálních i skupinových výsledků vzdělávání žáků je zjišťována zejména pomocí standardních interních hodnoticích nástrojů, jako je písemné a ústní zkoušení. Při hodnocení využívá škola klasifikaci známkami, motivační potenciál slovního hodnocení je využíván v omezené míře. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání jsou součástí školního řádu, kritéria pro ukládání kázeňských opatření jsou však pouze obecná a představují riziko pro objektivitu při využívání tohoto nástroje k posílení kázně. Sledování individuálního pokroku žáků cíleně probíhá na 1. stupni, kde většina pedagogů účelně pracuje s žákovskými portfolii. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady, avšak analýza výsledků vzdělávání a jejich dlouholetého vývoje není systematicky prováděna.

Po nástupu nové ředitelky došlo k opakovaným personálním změnám jednotlivých členů školního poradenského pracoviště. Vyvolaná nestabilita a nejasné vymezení kompetencí jednotlivých členů negativně ovlivnily kvalitu poskytovaných poradenských služeb. Aktuálně byli do funkce výchovného poradce a školního metodika prevence ustanoveni pedagogové bez příslušného specializačního studia. Speciální pedagožka má pro svou činnost potřebné vzdělání. Dokumentace stanovující vhodné postupy pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není zpracována, pedagogům včetně asistentů pedagoga není poskytováno potřebné metodické vedení. Podpůrná opatření proto nejsou některým žákům poskytována v potřebném rozsahu, podpora žáků ohrožených školním neúspěchem není systematická, což se u některých projevuje ve slabších výsledcích vzdělávání. Péče o nadané žáky není ve škole koordinována. Pozitivem posilujícím

individuální přístup na 1. stupni jsou společná setkání vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců (tzv. tripartity).

Oblast prevence je celkově funkční. K posilování vztahů mezi žáky přispívá tvorba společných třídních pravidel, peer-programy zaměřené na spolupráci žáků 1. a 9. ročníku a vícedenní environmentální pobyty pro žáky 5. a 6. ročníku. Případné problémy škola účelně řeší ve spolupráci se zákonnými zástupci, v některých případech i s externími odborníky.

Úroveň dosahovaných výsledků dětí v jednotlivých oblastech učitelky průběžně monitorují a vyhodnocují. Za účelem zachycení individuálních pokroků dítěte využívá škola přehledně vedené záznamy o pokrocích dětí, které byly zpravidla i východiskem pro realizaci individualizovaného vzdělávání. Děti dokážou přijatelným způsobem vyjádřit své názory, požadavky, pocity a ve vzájemné komunikaci s okolím rozvíjet sdílení, spolupráci i sebeprosazování, což vytváří předpoklady pro jejich osobnostní rozvoj a úspěšné začlenění do dalšího vzdělávání. Vzdělávací plány jednotlivých tříd jsou obohaceny o aktivity, které doplňují a zpestřují vzdělávání dětí. Cíleně probíhá příprava na vstup do základního vzdělávání. V dobré spolupráci se základní školou jsou organizovány aktivity, které přispívají k seznámení dětí s prostředím školy a podporují jejich školní připravenost.

Závěry

Vývoj školy

- Na základě konkurzu byla jmenována nová ředitelka školy.
- Vedení základní školy bylo posíleno, nově v něm působí dva zástupci ředitelky.
- Ve škole došlo k poklesu počtu žáků a dětí, v mateřské škole byla zrušena jedna třída.
- Došlo k významnější obměně pedagogického sboru, k zásadním změnám došlo ve školním poradenském pracovišti.
- Ve škole proběhly dílčí rekonstrukce, byl zřízen nový cvičební prostor, na vhodnější místo byla přestěhována školní knihovna a jedno oddělení školní družiny, dle svých možností škola pořizuje nové vybavení včetně ICT.

Silná stránka

- Spolupráce, vzájemná pomoc i citlivé působení učitelek v mateřské škole podporují příznivé prosociální klima a účinně vedou k osobnostnímu rozvoji dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Řízení školy nemá potřebnou kvalitu, některá organizační opatření neodpovídají potřebám školy, kontrolní činnost není vykonávána důsledně, nedaří se proto přijímat opatření ke zlepšení, vlastní hodnocení školy není v některých oblastech dostatečně objektivní. (2.1)
- Vedení školy se nedaří vytvářet ve škole pozitivní klima. Nastavený způsob komunikace nevyhovuje potřebám žáků, dětí, pedagogických pracovníků ani zákonných zástupců, nesplňuje požadavky efektivní komunikace. Problematické vzájemné vztahy především mezi ředitelkou školy a dalšími aktéry vzdělávání omezují možnosti vzájemné spolupráce, snižují efektivitu poskytovaného vzdělávání a negativně ovlivňují obraz školy směrem k veřejnosti. (2.2)

- Ve výuce nejsou dostatečně využívány formy a metody práce, které podporují aktivnější zapojení žáků do vyučovacího procesu, rozvoj jejich kritického myšlení a komunikačních kompetencí. (4.2)
- Škola nevyužívá v dostatečné míře diferenciaci učiva vzhledem k individuálním schopnostem jednotlivých žáků. Prvky formativního hodnocení (průběžné hodnocení individuálního pokroku žáka, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků) jako prostředky podporující učení jsou zařazovány ojediněle. (4.3)
- S hodnocením výsledků vzdělávání žáků pracuje vedení školy nesystematicky, opatření tak mají malý potenciál ke zkvalitňování vzdělávání žáků a ke snižování jejich neúspěšnosti ve vzdělávání. (5.4)
- Činnost školního poradenského pracoviště není dostatečně efektivní, kompetence jednotlivých členů nejsou jasně nastavené, nejsou stanoveny metodické postupy pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. (6.2)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zlepšit klima ve škole, nastavit efektivní komunikaci mezi ředitelkou školy a ostatními aktéry vzdělávání.
- Zkvalitnit řízení školy, účelněji organizovat vzdělávání především v základní škole, zefektivnit spolupráci v rámci pedagogického sboru.
- Systematičtěji plánovat a realizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v základní i mateřské škole.
- Více využívat metody a formy učení, které podporují aktivní zapojení žáků a zvyšují celkovou efektivitu vzdělávání.
- Více využívat diferenciaci učiva s ohledem na studijní potenciál žáků, k motivaci žáků ke vzdělávání využívat formativní hodnocení.
- Zkvalitnit činnost školního poradenského pracoviště, jasně nastavit kompetence jednotlivých pracovníků, důsledněji poskytovat podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Především v mateřské škole doplnit prostředky ICT, vytvářet dostatečný prostor pro jejich využívání žáky i dětmi a účelně tak podporovat rozvoj digitální gramotnosti.
- Zlepšit technický stav objektu mateřské školy a školní jídelny, provést zásadnější rekonstrukci vnitřních prostor obou školních budov, vytvořit pro žáky a děti podnětné prostředí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení platný ke dni inspekční činnosti
2. Školní řád s přílohami s účinností od 11. 9. 2024
3. Školní řád mateřské školy Záhoří účinný od 2. 9. 2024
4. Vnitřní řád školní jídelny účinný od 15. září 2024
5. Školní vzdělávací program „Škola pro děti, děti pro život“ platný od 1. 9. 2022
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Hrajeme si celý rok“ platný od 1. 9. 2024
7. Školní vzdělávací program Školní družina, školní klub při Základní škole a Mateřské škole Záhoří platný od 1. 9. 2018
8. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky Základní školy a Mateřské školy Záhoří s účinností od 1. 8. 2023 vystavené starostou obce dne 31. 7. 2023
9. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2023/2024
10. Třídní knihy základní školy a mateřské školy za školní roky 2023/2024 a 2024/2025
11. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2023/2024 a 2024/2025
12. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikového chování
13. Ekonomická dokumentace školy za roky 2023 a 2024
14. Dokumentace týkající se oblasti BOZ
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Kotyzová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka

Mgr. Ludmila Hadravová, školní inspektorka

Mgr. Jana Štěpánková, školní inspektorka

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

6. 12. 2024